

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 30 sierpnia 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie X U 47/16 zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. z dnia 9 grudnia 2015 r. w ten sposób, że zwolnił J. B. z obowiązku zwrotu odsetek ustawowych w kwocie 3.345,67 zł naliczonych do dnia wydania decyzji z dnia 9 grudnia 2015 roku, oddalił odwołanie w pozostałym zakresie i zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz J. B. kwotę 61,20 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Wnioskodawca J. B. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą od 1990 roku do chwili obecnej. Początkowo, przez 2 lata, prowadził sklep meblowy, następnie sklep ogólnospożywczy.

W okresie objętym decyzją wnioskodawca prowadził i prowadzi nadal sklep ogólnospożywczy w Ż. przy Placu 29 listopada 7. Sklep prowadzony jest przez wnioskodawcę w budynku, w którym mieszka. Sklep o powierzchni około 30 m² znajduje się na parterze, a mieszkanie wnioskodawcy na piętrze. Wnioskodawca zameldowany jest pod innym adresem, jednak na stałe mieszka on w Ż. przy Placu 29 listopada 7.

W okresie objętym decyzją wnioskodawca nie zgłaszał zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej.

W objętych skarżoną decyzją latach 2012 - 2014 wnioskodawca zatrudniał jednego pracownika na stanowisku sprzedawcy – E. P.. Od maja 2015 roku zatrudnia dwóch pracowników na stanowisku sprzedawcy.

Sklep w Ż. jest otwarty od poniedziałku do soboty w godzinach od 7.00 do 20.00, choć zdarza się, że w soboty jest zamykany wcześniej. W latach gdy wnioskodawca zatrudniał jednego pracownika E. P. pracowała w tygodniu od godziny 7.00 przez 7 godzin, a w soboty przez 5 godzin. W pozostałych godzinach otwarcia sklepu, gdy nie było ekspedientki, wnioskodawca osobiście zajmował się sprzedażą, obsługą klientów. Nikt inny w prowadzeniu sklepu wnioskodawcy nie pomaga.

Hurtownie, w których wnioskodawca zaopatruje się w towar, są jego stałymi klientami.

E. P. nie posiadała pisemnego umocowania do podpisywania faktur i dokumentów w imieniu wnioskodawcy.

Przedsiębiorstwo wnioskodawcy jest obsługiwane przez biuro rachunkowo-księgowe.

Wnioskodawca miał wystawiane zaświadczenia o niezdolności do pracy:

- w okresie od 6 listopada 2012 roku do 3 grudnia 2012 roku,
- w okresie od 15 stycznia 2013 roku do 11 lutego 2013 roku,
- w okresie od 12 lutego 2013 roku do 8 kwietnia 2013 roku,
- w okresie od 17 września 2013 roku do 14 października 2013 roku,
- w okresie od 15 października 2013 roku do 11 listopada 2013 roku,
- w okresie od 4 marca 2014 roku do 31 marca 2014 roku,
- w okresie od 1 kwietnia 2014 roku do 28 kwietnia 2014 roku,

- w okresie od 29 kwietnia 2014 roku do 26 maja 2014 roku,
- w okresie od 27 maja 2014 roku do 23 czerwca 2014 roku,
- w okresie od 24 czerwca 2014 roku do 21 lipca 2014 roku,
- w okresie od 22 lipca 2014 roku do 18 sierpnia 2014 roku.

Wnioskodawca był niezdolny do pracy z powodu zawału serca, którego doznał w 2003 roku. Zwolnienia lekarskie zawierały adnotację lekarza, że „chory może chodzić”.

W okresach niezdolności do pracy objętymi zaskarżoną decyzją wnioskodawca podpisał następujące dokumenty:

1) w okresie niezdolności od 6 listopada 2012 roku do 3 grudnia 2012 roku:

- w dniu 9 listopada 2012 roku faktura zakupowa od (...) spółka z o.o.,
- w dniu 12 listopada 2012 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 16 listopada 2012 roku faktura zakupowa od Z. H. (...) Tytoniowych,
- w dniu 19 listopada 2012 roku faktura zakupowa od Z. H. (...) Tytoniowych,
- w dniu 19 listopada 2012 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 23 listopada 2012 roku faktura zakupowa od (...) spółka z o.o. (zapłacona gotówką),
- w dniu 26 listopada 2012 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 3 grudnia 2012 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,

2) w okresie niezdolności od 15 stycznia 2013 roku do 11 lutego 2013 roku:

- w dniu 21 stycznia 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 25 stycznia 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) s.c. „wina, piwa, lody, napoje B. i P. W.,
- w dniu 26 stycznia 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) s.c. „wina, piwa, lody, napoje B. i P. W. (zapłacona gotówką),
- w dniu 28 stycznia 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 4 lutego 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 11 lutego 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,

3) w okresie niezdolności od 12 lutego 2013 roku do 8 kwietnia 2013 roku:

- w dniu 18 lutego 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 25 lutego 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 3 marca 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 5 marca 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) (zapłacona gotówką),
- w dniu 11 marca 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,

- w dniu 15 marca 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) s.c. „wina, piwa, lody, napoje B. i P. W.,
- w dniu 19 marca 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 25 marca 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 28 marca 2013 roku faktura zakupowa od (...) spółka z o.o.,
- w dniu 2 kwietnia 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 8 kwietnia 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,

4) w okresie niezdolności od 17 września 2013 roku do 14 października 2013 roku:

- w dniu 21 września 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) s.c. „wina, piwa, lody, napoje” B. i P. W.,
- w dniu 24 września 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 27 września 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) s.c. „wina, piwa, lody, napoje” B. i P. W.,
- w dniu 30 września 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 1 października 2013 roku faktura zakupowa od od Z. H. (...) Tytoniowych,
- w dniu 2 października 2013 roku korekta faktury zakupowej od Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Handlowego (...) spółka z o.o.,
- w dniu 7 października 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 11 października 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) s.c. „wina, piwa, lody, napoje B. i P. W.,
- w dniu 14 października 2013 roku faktura zakupowa od Z. H. (...) Tytoniowych,
- w dniu 14 października 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,

5) w okresie niezdolności od 15 października 2013 roku do 11 listopada 2013 roku:

- w dniu 21 października 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 23 października 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) s.c. „wina, piwa, lody, napoje B. i P. W.,
- w dniu 26 października 2013 roku faktura zakupowa od od Z. H. (...) Tytoniowych,
- w dniu 28 października 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 31 października 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) s.c. „wina, piwa, lody, napoje B. i P. W.,
- w dniu 2 listopada 2013 roku faktura zakupowa od od Z. H. (...) Tytoniowych,
- w dniu 4 listopada 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 9 listopada 2013 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) s.c. „wina, piwa, lody, napoje” B. i P. W.,

6) w okresie niezdolności od 4 marca 2014 roku do 31 marca 2014 roku:

- w dniu 10 marca 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,

- w dniu 14 marca 2014 roku faktura zakupowa od Z. H. (...) Tytoniowych,
 - w dniu 17 marca 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
 - w dniu 24 marca 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
 - w dniu 31 marca 2014 roku faktura zakupowa od Z. H. (...) Tytoniowych,
 - w dniu 31 marca 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- 7) w okresie niezdolności od 1 kwietnia 2014 roku do 28 kwietnia 2014 roku,
- w dniu 7 kwietnia 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
 - w dniu 15 kwietnia 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
 - w dniu 18 kwietnia 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) s.c. „wina, piwa, lody, napoje” B. i P. W.,
 - w dniu 19 kwietnia 2014 roku faktura zakupowa od Z. H. (...) Tytoniowych,
 - w dniu 19 kwietnia 2014 roku faktura zakupowa od Piekarnia (...) (zapłacona gotówką), w dniu 22 kwietnia 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
 - w dniu 28 kwietnia 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.;
- 8) w okresie niezdolności od 29 kwietnia 2014 roku do 26 maja 2014 roku:
- w dniu 30 kwietnia 2014 roku faktura zakupowa od Z. H. (...) Tytoniowych,
 - w dniu 5 maja 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
 - w dniu 9 maja 2014 roku faktura zakupowa od F. Lay (...) spółka z o.o. (zapłacona gotówką),
 - w dniu 9 maja 2014 roku faktura zakupowa od (...) spółka z o.o. (zapłacona gotówką),
 - w dniu 12 maja 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
 - w dniu 19 maja 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
 - w dniu 23 maja 2014 roku faktura zakupowa od Z. H. (...) Tytoniowych,
 - w dniu 23 maja 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) s.c. „wina, piwa, lody, napoje” B. i P. W.,
 - w dniu 26 maja 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
 - w dniu maja 2014 roku (dzień nieczytelny) faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J. (zapłacona gotówką),
- 9) w okresie niezdolności od 27 maja 2014 roku do 23 czerwca 2014 roku:
- w dniu 30 maja 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) s.c. „wina, piwa, lody, napoje” B. i P. W.,
 - w dniu 30 maja 2014 roku faktura zakupowa od Z. H. (...) Tytoniowych,
 - w dniu 2 czerwca 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
 - w dniu 7 czerwca 2014 roku faktura zakupowa od Piekarnia (...) (zapłacona gotówką),

- w dniu 7 czerwca 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) s.c. „wina, piwa, lody, napoje” B. i P. W. (zapłacona gotówką),
- w dniu 9 czerwca 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 14 czerwca 2014 roku faktura zakupowa od Z. H. (...) Tytoniowych,
- w dniu 16 czerwca 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 23 czerwca 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,

10) w okresie niezdolności od 24 czerwca 2014 roku do 21 lipca 2014 roku:

- w dniu 28 czerwca 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) s.c. „wina, piwa, lody, napoje” B. i P. W.,
- w dniu 28 czerwca 2014 roku faktura zakupowa od Z. H. (...) Tytoniowych,
- w dniu 30 czerwca 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 7 lipca 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 14 lipca 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 21 lipca 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,

11) w okresie niezdolności od 22 lipca 2014 roku do 18 sierpnia 2014 roku:

- w dniu 22 lipca 2014 roku faktura zakupowa od Z. H. (...) Tytoniowych,
- w dniu 29 lipca 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 5 sierpnia 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 12 sierpnia 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) E. J.,
- w dniu 12 sierpnia 2014 roku faktura zakupowa od (...) spółka z o.o.,
- w dniu 13 sierpnia 2014 roku faktura zakupowa od Hurtowni (...) s.c. „wina, piwa, lody, napoje” B. i P. W.,
- w dniu 14 sierpnia 2014 roku faktura zakupowa od Z. H. (...) Tytoniowych.

Wnioskodawca nie prowadzi ewidencji godzin pracy pracowników.

E. P. podpisywała się jedynie na listach obecności.

Wnioskodawca podpisywał faktury z odroczonym terminem płatności w ilości 4 do 5 tygodniowo, także w okresach niezdolności do pracy.

W dniach od 22 lipca do 29 lipca 2015 roku w firmie wnioskodawcy przeprowadzona została kontrola ZUS, która miała na celu zbadanie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenie społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład oraz zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. Kontrolą objęto okres od 6 listopada 2012 roku do 30 czerwca 2015 roku. W toku kontroli organ rentowy w dniu 29 lipca przesłuchał płatnika składek.

W wyniku ustaleń przeprowadzonej kontroli wydana została zaskarżona decyzja z dnia 9 grudnia 2015 roku, mocą której Zakład Ubezpieczeń Społecznych, powołując się na treść art.17 ust.1, art.66 i art.68 ustawy o świadczeniach

pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz art. 84 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, pozbawił J. B. prawa do zasiłku chorobowego za okresy od 6 listopada 2012 roku do 3 grudnia 2012 roku, od 15 stycznia 2013 roku do 8 kwietnia 2013 roku, od 17 września 2013 roku do 11 listopada 2013 roku, od 4 marca 2014 roku do 18 sierpnia 2014 roku, stwierdził nadpłatę zasiłku chorobowego za ww. okresy i zobowiązał wnioskodawcę do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku z funduszu ubezpieczeń społecznych w kwocie 15.743,28 złotych wraz z odsetkami w wysokości 3.345,67 złotych. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż ubezpieczony w czasie orzeczonej niezdolności do pracy wykonywał pracę zarobkową o czym świadczy fakt podpisywania faktur zakupowych.

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach organu rentowego i załączonych do akt sprawy, a jedynie częściowo w oparciu o zeznania wnioskodawcy i zgłoszonego przez niego świadka.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż odwołanie wnioskodawcy jest zasadne w zakresie braku obowiązku zwrotu przez J. B. odsetek ustawowych w kwocie 3.345,67 zł naliczonych do dnia wydania decyzji z dnia 9 grudnia 2015 r. oraz oddalił odwołanie w pozostałym zakresie.

Sąd podniósł, że celem zwolnienia lekarskiego jest wyłącznie odzyskanie przez ubezpieczonego zdolności do pracy, zaś wypłacany mu w tym okresie zasiłek chorobowy służy zapewnieniu środków utrzymania w okresie, w którym z uwagi na dysfunkcję organizmu ubezpieczony nie jest w stanie uzyskiwać zarobku. W osiągnięciu zdolności do pracy przeszkodą może być zarówno wykonywanie pracy zarobkowej, jak i inne zachowania ubezpieczonego utrudniające proces leczenia i rekonwalescencję. Wystarczy więc, że w czasie orzeczonej niezdolności do pracy ubezpieczony wykonuje „pracę zarobkową” - nawet w niepełnym wymiarze czasu pracy - i nie jest niezbędne badanie czy była ona niezgodna z celem zwolnienia lekarskiego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2005 r. w sprawie I UK 154/04). Wykonywanie „pracy zarobkowej” niezależnie od jej wpływu na stan zdrowia stanowi samodzielną negatywną przesłankę prawa do zasiłku (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2008 r. w sprawie II UK 10/07, Lex nr 448871).

Zdaniem Sądu pierwszej instancji bez względu na przyjęty pogląd odnoszący się do interpretacji pojęcia pracy zarobkowej w rozumieniu art.17 ustawy zasiłkowej, stanowisko liberalne (wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 kwietnia 2012 r. wydanym w sprawie II UK 186/11, LEX nr 1216851, a wskazujące, że uzyskiwanie w trakcie korzystania ze zwolnienia lekarskiego dochodów, niepołączonych z osobistym świadczeniem pracy, podpisywanie w trakcie zwolnienia lekarskiego dokumentów finansowych, sporządzonych przez inną osobę nie stanowi pracy zarobkowej, skutkującej utratą prawa do zasiłku chorobowego) w pełni zawiera się w akceptowalnych wyjątkach od stanowiska rygorystycznego (wyrażonego przez Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z dnia 5 czerwca 2008 r. w sprawie III UK 11/08) wskazującego, że pracą zarobkową w rozumieniu art.17 ustawy zasiłkowej jest jakakolwiek działalność ludzka zmierzająca do osiągnięcia zarobku).

Sąd wskazał, iż w okresach orzeczonej niezdolności do pracy, tj. od 6 listopada 2012 roku do 3 grudnia 2012 roku, od 15 stycznia 2013 roku do 8 kwietnia 2013 roku, od 17 września 2013 roku do 11 listopada 2013 roku, od 4 marca 2014 roku do 18 sierpnia 2014 roku wnioskodawca wykonywał czynności polegające na podpisywaniu faktur VAT, zarówno płaconych gotówką jak i w odroczonym terminie płatności. Wprawdzie wnioskodawca zeznał, iż w czasie kiedy był chory, sklep funkcjonował jedynie w godzinach od 7.00 do 12.00 i od 15.00 do 18.00, zaś w sobotę od godziny 7.00 do 12.00, a zgłoszona w charakterze świadka E. P. złożyła zeznania zbieżne z jego zeznaniami (w szczególności potwierdziła twierdzenia wnioskodawcy o odmiennych godzinach pracy sklepu w czasie jego choroby), to jednak zeznania wnioskodawcy i świadka w części dotyczącej stwierdzeń o godzinach otwarcia sklepu w czasie choroby wnioskodawcy, a także okoliczności w jakich wnioskodawca podpisywał faktury VAT, nie zostały uznane przez Sąd za wiarygodne. Sąd wskazał, że zeznania wnioskodawcy jakie złożył przed Sądem oraz zeznania świadka E. P. były ewidentnie sprzeczne z tym co wnioskodawca wyjaśniał przed organem rentowym i dowiodły, że nie tylko złożenie podpisu na fakturach nie miało po stronie ubezpieczonego charakteru wymuszonego, skoro obowiązujące przepisy nie obligują tak przez sprzedawców, jak i nabywców towarów i usług, do podpisywania faktur VAT (obowiązek ten uchylono od 1 maja 2004 r. w związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej), a w praktyce – co przyznał wnioskodawca przed organem rentowym – faktury podpisywał nie tylko on, ale i jego pracownik i żona. Nie sposób

zatem było uznać, że podpisanie wymienionych dokumentów miało charakter incydentalny, zwłaszcza w sytuacji gdy w wyszczególnionych wyżej okresach niezdolności do pracy zdarzało się, iż wnioskodawca podpisywał dwie faktury dziennie. Nadto wnioskodawca sam przyznał, iż same tylko faktury z odroczonym terminem płatności podpisywał w ilości 4 - 5 tygodniowo, a do tego dochodziły podpisane przez niego faktury zapłacone gotówką – co dowodzi treść faktur złożona do akt rentowych przez samego ubezpieczonego. Sąd wskazał ponadto, że złożona przez wnioskodawcę ewidencja z rozliczeniem przepracowanych przez świadka E. P. w wymiarze ponadnormatywnym sobót nie stanowiła miarodajnego dowodu w sprawie. Sąd zauważył, iż na rozprawie w dniu 2 czerwca 2016 roku zarówno wnioskodawca, jak i świadek E. P. podali, iż nie była prowadzona ewidencja godzin nadliczbowych pracowników, sam zaś wnioskodawca nie umiał wskazać, w jakie dni jego ekspedientka odbierała nadgodziny, mówiąc że po prostu otrzymywała wolne kiedy było jej potrzebne. Po rozprawie zaś wnioskodawca złożył dokument, w którym nie tylko, bardzo szczegółowo wykazano dni i godziny odebrane przez E. P., to jeszcze przy każdej dacie widniał jej podpis, podczas gdy z zeznań świadka wynikało, że jedynym dokumentem przez nią podpisywanym w trakcie pracy były listy obecności. Sąd zauważył, że w dniu 4 stycznia 2013 roku wykazany przez wnioskodawcę jako przepracowane w sobotę 5 godzin pracy, z figurującym obok podpisem E. P., faktycznie był inny dzień tygodnia, a mianowicie piątek. Wiarygodność przedstawionego dokumentu dodatkowo podważył fakt, iż wykazano w nim przepracowane przez świadka soboty, podczas gdy na prowadzonych u wnioskodawcy listach obecności podpis świadka w dni przypadające w soboty nie widnieje. Wskazane rozbieżności zdaniem Sądu świadczyły o tym, że złożona przez wnioskodawcę ewidencja godzin do odbioru, została sporządzona jedynie na potrzeby postępowania, i przez to nie mogła stanowić wiarygodnego dowodu.

W ocenie Sądu faktyczne zaangażowanie wnioskodawcy w wykonywane w sklepie konkretne czynności związane wprost z działalnością gospodarczą było szersze niż ograniczające się tylko do złożenia podpisu na kilku dokumentach. Wnioskodawca sprawował stały nadzór nad prowadzoną działalnością i nad zatrudnianym pracownikiem. W odniesieniu do wymienionych w decyzji okresów niezdolności do pracy, w czasie których wnioskodawca podpisywał dokumenty finansowe firmy, Sąd uznał, że były to osobiście wykonywane przez odwołującego czynności związane z prowadzoną działalnością co skutkowało utratą uprawnień do zasiłku chorobowego za te okresy. Stosownie zatem do art.84 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych J. B. został zasadnie zobowiązany przez organ rentowy do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego.

W kwestii zaś obowiązku zwrotu odsetek ustawowych, Sąd uznał odwołanie ubezpieczonego za zasadne. Sąd podzielił stanowisko zaprezentowane w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2010 r. (I UK 210/09) wskazującego, iż nie ma żadnych podstaw do stosowania przepisów prawa cywilnego (o bezpodstawnym wzbogaceniu lub czynnie niedozwolonym) do oceny wymagalności nienależnie pobranego świadczenia. Określenia od kiedy należą się odsetki od świadczeń z ubezpieczenia społecznego, także od świadczeń podlegających zwrotowi, należy poszukiwać w prawie ubezpieczeń społecznych a nie w prawie cywilnym. Świadczenia uważane za nienależne w myśl art.84 ustawy systemowej i art.138 ustawy o emeryturach i rentach podlegają zwrotowi dopiero wtedy, gdy organ rentowy wyda stosowną decyzję administracyjną. Pogląd ten umacnia treść art.84 ust.4 i ust.7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w których użyte zostały sformułowania „kwoty nienależnie pobranych świadczeń ustalone prawomocną decyzją” (ust.4) oraz „uprawomocnienie się decyzji ustalającej te należności” (ust.7). Świadomość zaś uzyskania prawa do świadczeń na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo innego rodzaju wprowadzenia w błąd organu rentowego jest jedynie jedną z przesłanek wydania decyzji. Sąd Rejonowy podzielił także poglądy wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Krakowie oraz Sąd Apelacyjny w Łodzi. W wyroku z dnia 21 marca 2013 r., sygn. akt III AUa 1311/12 Sąd Apelacyjny w Krakowie wskazał, że zgodnie z art.84 ust.1 ustawy systemowej osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego. Odesłanie do „prawa cywilnego” dotyczy wyłącznie zasad zapłaty i wysokości odsetek, a nie zasad zwrotu nienależnego świadczenia. Nie ma żadnych podstaw do stosowania przepisów prawa cywilnego (o bezpodstawnym wzbogaceniu lub czynnie niedozwolonym) do oceny wymagalności, czy przedawnienia samego nienależnie pobranego świadczenia. Zasady określające zwrot takiego świadczenia ze względu na wpływ czasu wskazane są w art.138 ust.4 i 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (zasadniczo za okres nie dłuższy niż 3 lata od „żądania zwrotu”, czyli wydania decyzji w tym przedmiocie). „Żądanie

zwrotu” nienależnie pobranego świadczenia następuje przez doręczenie dotyczącej tego decyzji (można powiedzieć, że staje się wymagalne w tym momencie, a nie w czasie spełniania świadczeń). Z tą chwilą następuje też wymagalność (w prawnym znaczeniu według prawa cywilnego - art.359§2 k.c.) roszczenia o odsetki, gdyż od tej chwili dłużnik pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia głównego (art.481§1 k.c.). Z tą też chwilą rozpoczyna się bieg przedawnienia roszczenia o zapłatę odsetek (art.120§1 k.c.). Z kolei w wyroku z dnia 26 września 2012 r. (sygn. III AUA 316/12) Sąd Apelacyjny w Łodzi wskazał, że przepis art. 84 ust. 1 ustawy systemowej, a także przepis art.138 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie określa, w jakim terminie nienależne świadczenie winno być zwrócone, a zatem dłużnik, według zasad prawa cywilnego, winien spełnić świadczenie niezwłocznie od doręczenia mu decyzji ustalającej obowiązek zwrotu świadczenia, jako nienależnie pobranego (podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 29 stycznia 2014 r, sygn. III AUa 784/13, Lex 1428172).

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy, na podstawie art. 477¹⁴§2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję, o czym rozstrzygnął w punkcie pierwszym wyroku. O oddaleniu odwołania w pozostałym zakresie Sąd orzekł na podstawie §1 art. 477¹⁴ k.p.c. w punkcie drugim.

Powyższy układ wyniku procesu wpłynął na orzeczenie w przedmiocie kosztów procesu. Mając na uwadze, że wnioskodawca wygrał proces w 17%, to jest w części dotyczącej odsetek, Sąd zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz odwołującego kwotę 61,20 złotych, co stanowiło 17% wynagrodzenia z §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku, tytułem zwrotu poniesionych kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł wnioskodawca. Wyrok zaskarżył w części, w zakresie punktu 2.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- 1) naruszenie przepisu art.17 ust.1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, iż podpisywanie w trakcie zwolnienia lekarskiego faktur stanowi pracę zarobkową skutkującą utratą prawa do zasiłku chorobowego,
- 2) naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik postępowania: art.233§1 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, przejawiające się w przyjęciu, iż zeznania wnioskodawcy i świadka E. P. nie są wiarygodne bez wskazania rzeczywistych powodów, czemu tym zeznaniom wiarygodności odmówiono i wyciągnięcie ze zebranego materiału dowodowego wniosku w postaci ustalenia faktu, iż J. B. wykonywał także inne czynności niż podpisywanie faktur, gdy tymczasem wnioski takie nie mogą w sposób logiczny wynikać ze zgromadzonego materiału dowodowego.

Wnioskodawca wniósł o uchylenie wyroku i uwzględnienie odwołania w całości.

W uzasadnieniu apelacji wnioskodawca wskazał, że ilość podpisywanych przez faktur przedstawiała się następująco:

- **w okresie od 6 listopada 2012 roku do 3 grudnia 2012 roku – 8 faktur,**
- **w okresie od 15 stycznia 2013 roku do 11 lutego 2013 roku – 6 faktur,**
- **w okresie od 12 lutego 2013 roku do 8 kwietnia 2013 roku – 11 faktur,**
- w okresie od 17 września 2013 roku do 14 października 2013 roku – 10 faktur,
- w okresie od 15 października 2013 roku do 11 listopada 2013 roku – 8 faktur,
- w okresie od 4 marca 2014 roku do 31 marca 2014 roku – 6 faktur,
- w okresie od 1 kwietnia 2014 roku do 28 kwietnia 2014 roku – 7 faktur,

- w okresie od 29 kwietnia 2014 roku do 26 maja 2014 roku – 10 faktur,
- w okresie od 27 maja 2014 roku do 23 czerwca 2014 roku – 9 faktur,
- w okresie od 24 czerwca 2014 roku do 21 lipca 2014 roku – 6 faktur,
- w okresie od 22 lipca do 18 sierpnia 2014 roku – 7 faktur.

Zdaniem skarżącego liczba podpisywanych faktur średnio nie była większa niż kilka tygodniowo, nie była więc na tyle wysoka, by mogła uzasadniać, iż podejmował czynności (w trakcie niezdolności do pracy), które swoim zakresem wykraczałyby ponad niezbędny zakres. W ocenie wnioskodawcy niezbędność w tym przypadku należałoby rozumieć jako konieczność podjęcia czynności, które pozwalają na normalne funkcjonowanie działalności gospodarczej bez konieczności osobistego udziału właściciela. Biorąc pod uwagę łączny czas, w którym pozostawał niezdolny do pracy, trudno stwierdzić, iż wystawiona liczba faktur miała charakter „ponadnormatywny”, pozwalający przyjąć, iż ich wystawianie nie miało charakteru incydentalnego i wymuszonego. Wnioskodawca wskazał, iż asortyment sklepu spożywczego musi być uzupełniany w sposób ciągły, dostawy nie opiewają na wysokie sumy, ale musi być zapewniona ich odpowiednia częstotliwość. W szczególności, gdy uwzględni się, iż dostępne w sprzedaży były produkty o ograniczonym terminie przydatności do spożycia, np. pieczywo. Apelujący przywołał wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2007 (II UK 223/6) oraz wyrok z dnia 2 marca 2010 roku (III UK 71/08), w których stwierdzono, że nie jest wykonywaniem pracy zarobkowej działalność sporadyczna, incydentalna, wymuszona okolicznościami. W okresie niezdolności wnioskodawcy do pracy nie było innych osób formalnie upoważnionych do podpisywania faktur. Konieczności ustanowienia takich „pełnomocników” do załatwiania bieżących spraw w trakcie niedyspozycji osoby prowadzącej działalność nie przewidują także przepisy prawa. Poza tym, przyjęcie koncepcji zgodnie z którą w takich przypadkach konieczne jest udzielenie chociażby czasowego upoważnienia, prowadziłoby do sytuacji, gdy osoba niezdolna do pracy byłaby zmuszona wykonywać czynności związane z udzieleniem takiego upoważnienia (w tym także w powiązaniu z czynnościami prawa pracy z związku z koniecznością zmiany zakresu obowiązków pracowniczych, które to czynności z pewnością wiązałyby się z koniecznością podjęcia działań, które można byłoby już określić jako czynności z zakresu wykonywania pracy zarobkowej). Nieistotne jest przy tym, iż obecnie obowiązujące przepisy nie obligują do podpisywania faktur VAT. Wskazać należy, iż praktyka gospodarcza w obrocie handlowym nakazuje uzyskiwanie podpisu kupującego na fakturze, co ułatwia chociażby późniejsze dochodzenie należności na drodze postępowania sądowego (choćby przez możliwość wydania nakazu zapłaty na podstawie podpisanej faktury). Odmowa podpisania takiej faktury, mogła wiązać się przeciwieństwo z odmową dostawy towaru, co w dalszej kolejności skutkowałoby ograniczeniem działalności gospodarczej w związku z brakiem asortymentu. Sąd Najwyższy (wyrok z dnia 4 kwietnia 2012 roku, II UK 186/11) podkreślał, iż „pozbawienie prawa do zasiłku może i powinno nastąpić tylko wtedy, gdy w trakcie zwolnienia lekarskiego są wykonywane przez przedsiębiorcę w jego zakładzie konkretne czynności związane wprost z działalnością gospodarczą, w tym nadzór nad pracownikami, obsługa klientów, przyjmowanie i wydawanie materiałów itp.” Do przyjęcia takich ustaleń, o których mowa w powyższych orzeczeniach zdawał się zmierzać Sąd I instancji w swoich rozważaniach, co istotne jednak, zgromadzony materiał dowodowy nie przemawia za przyjęciem takich okoliczności za udowodnione. Zarówno z zeznań świadków, jak i z przedłożonych do sprawy dokumentów nie wynika, by wnioskodawca miał podejmować czynności inne niż podpisywanie faktur. Wyciąganie takich wniosków z zeznań złożonych przed organem ZUS, które wprost na takie okoliczności nie wskazują, jak również powoływanie się na dokumenty związane z ewidencjonowaniem czasu pracy jedyne w sklepie pracownika nie mogą świadczyć za tym, iż to wnioskodawca podejmował osobiście czynności związane z wykonywaniem przez niego pracy zarobkowej. Zeznania świadka E. P. jak i wnioskodawcy są spójne, korelują ze sobą, nie wynikają z nich istotne rozbieżności, które miałyby wpływ na ocenę zeznań jako całości, nie ma więc powodów by odmówić im wiarygodności. Zwracając uwagę na nieprawidłowość wniosków do jakich doszedł Sąd I instancji, wnioskodawca wskazał na fragment uzasadnienia, w którym Sąd stwierdził, iż „w związku z powyższymi ustaleniami w przypadku wymienionych w decyzji okresów niezdolności do pracy, w czasie których ubezpieczony podpisywał dokumenty finansowe firmy, Sąd uznał, że były to osobiście wykonywane przez odwołującego czynności związane z prowadzoną działalnością, co skutkuje utratą uprawnień do zasiłku chorobowego za te okresy”. Samo

podpisywanie dokumentów finansowych firmy nie może świadczyć o osobistym wykonywaniu czynności związanych z prowadzoną działalnością. Sąd zdaje się więc wykraczać w swoich wnioskach poza zebrany w sprawie materiał dowodowy. Zdaniem skarżącego w swoich rozważaniach Sąd I instancji oparł się na przekonaniu, iż podpisywanie faktur w okolicznościach niniejszej sprawy stanowiło wykonywanie pracy zarobkowej skutkującej utratą prawa do zasiłku chorobowego, błędnie przy tym nie podzielił poglądów Sądu Najwyższego zaprezentowanego w cytowanych orzeczeniach, które niezależnie od przyjmowanego zapatrywania, bardziej lub mniej rygorystycznego, dopuszczają sporadyczne podpisywanie dokumentów w postaci faktur w czasie niezdolności do pracy, jeżeli brak jest innych osób do tego upoważnionych. Podobne podejście można znaleźć również w dokumentach wydawanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych: „jedynie wykonywanie formalnoprawnych czynności związanych z funkcjonowaniem firmy w okresie choroby osoby prowadzącej działalność, nie powoduje utraty przez nią prawa do zasiłku. Chodzi tu przede wszystkim o czynności, których nie może zaniechać w okresie choroby osoba prowadząca działalność jednoosobowo i będąca jednocześnie pracodawcą, niezbędnych do funkcjonowania firmy, np. niezbędne sprawy kadrowe, opłacanie czynszu, czy podpisanie, ale nie sporządzanie dokumentów finansowych”.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie. Orzeczenie Sądu I instancji jest prawidłowe i znajduje oparcie zarówno w zgromadzonym materiale dowodowym, jak i w obowiązujących przepisach prawa.

Sąd Okręgowy w pełni aprobuje ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i przyjmuje je za własne. Podziela również wywody prawne zawarte w uzasadnieniu wyroku i nie znajduje żadnych podstaw do jego zmiany bądź uchylecia.

Zgodnie z treścią art.17 ust.1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa z dnia 25 czerwca 1999 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku poz.372) - ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

Powołany przepis zawiera bezsprzecznie dwie przesłanki, które powodują utratę prawa do zasiłku chorobowego. Pierwsza przesłanka to wykonywanie pracy zarobkowej (w okresie orzeczonej niezdolności do pracy). Druga to wykorzystywanie zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia.

Pracą w rozumieniu omawianego przepisu jest praca w potocznym tego słowa znaczeniu, w tym także wykonywanie różnych czynności na podstawie różnych stosunków prawnych - stosunku pracy, stosunków o charakterze cywilnoprawnym, a także prowadzenie własnej działalności gospodarczej, samozatrudnienie. Za pracę zarobkową uważa się wszelką aktywność, która zmierza do uzyskania zarobku, nawet gdyby miała ona polegać na czynnościach nieobciążających organizmu ubezpieczonego w istotny sposób. Przy czym przy określeniu „zarobkowego” charakteru pracy wskazuje się także, że przepisy nie wymagają, aby praca była podjęta „w celu zarobkowym”. Wystarczy zatem podjęcie jakiegokolwiek czynnej działalności, zmierzającej do uzyskania wynagrodzenia lub dochodu, by mówić o pracy zarobkowej rodzącej skutek w postaci utraty prawa do zasiłku chorobowego przez ubezpieczonego, który korzystając ze zwolnienia lekarskiego pracę taką podejmuje. Tym samym wykonywanie pracy zarobkowej, niezależnie od jej wpływu na stan zdrowia ubezpieczonego, stanowi samodzielną negatywną przesłankę (podstawę) utraty prawa do zasiłku chorobowego (Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 marca 2008 roku, II UK 26/08, Legalis nr 178589).

Sąd II instancji stoi na stanowisku, iż art.17 ww. ustawy nie przewiduje szczególnych przypadków zezwalających na wypłatę zasiłków chorobowych, mimo świadczenia pracy zarobkowej w okresie zwolnienia lekarskiego. Przepis ten jest jednoznaczny, a zatem każda praca zarobkowa wykonywana w okresie zwolnienia lekarskiego powoduje utratę prawa do zasiłku chorobowego, chociażby wykonywanie pracy było zalecane i przyczyniło się do poprawy stanu zdrowia. W okresie korzystania ze zwolnienia lekarskiego pracownik (prowadzący działalność gospodarczą) może wykonywać pewne prace niepowodujące utraty prawa do zasiłku chorobowego, pod warunkiem że prace te nie mają charakteru zarobkowego. Ustawodawca wprowadzając w art.17 ust.1 ww. ustawy zakaz podejmowania przez pracownika (osobę prowadzącą działalność gospodarczą) w okresie pobierania zasiłku chorobowego „innej pracy zarobkowej” przyjął tym samym założenie, że już samo wykonywanie takiej pracy sprzeciwia się celom, dla którego zasiłek został

przyznany (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 1985 r., II URN 75/85; z dnia 12 sierpnia 1998 r., II UKN 172/98, wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 15 października 1998 r., III AUa 287/98). Wykonywanie pracy zarobkowej w rozumieniu art.17 ww. ustawy polega więc na podjęciu działań stanowiących realizację obowiązków pracowniczych lub wynikających z innego stosunku prawnego obejmującego świadczenie pracy. Pracami takimi (w przypadku prowadzenia działalności pozarolniczej) będzie wykonywanie konkretnych czynności związanych wprost z działalnością gospodarczą, w tym nadzór nad zatrudnionymi pracownikami, rozliczanie działalności, obsługa klientów, przyjmowanie i wydawanie materiałów. A contrario, nie stanowi pracy zarobkowej, uzyskiwanie w trakcie korzystania ze zwolnienia lekarskiego dochodów, niepołączonych z osobistym świadczeniem pracy, np. podpisywanie w trakcie zwolnienia lekarskiego dokumentów finansowych, sporządzonych przez inną osobę oraz formalnoprawne tylko prowadzenie jednoosobowej działalności gospodarczej, jeśli osoba ją prowadząca jest równocześnie pracodawcą i wyłącznie w zakresie jej obowiązków leży nadzór nad działalnością firmy. (wyrok I Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2012 r. II UK 186/11, Lex nr 1216851, z dnia 6 maja 2009 r. II UK 359/08).

Tym samym, nie każdy przejaw aktywności stanowi wypełnienie przesłanki z art.17 ust.1 ww. ustawy powodujący utratę prawa do zasiłku chorobowego. Sporadyczna, incydentalna lub wymuszona okolicznościami sprawy aktywność zawodowa może usprawiedliwiać zachowanie prawa do zasiłku chorobowego (wyrok Sądu Najwyższego z 6 lutego 2014 r., II UK 274/13 Lex nr 1455233). Nie można jednak uznać za czynności niezwiązane z pracą zarobkową, czynności co prawda incydentalnych, ale wykraczających poza to, co jest konieczne do „zachowania” działalności gospodarczej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2008 r. III UK 11/08). Tym samym w ocenie Sądu Okręgowego ocena, czy wnioskodawca podjął pracę zarobkową w czasie korzystania z zasiłku chorobowego, zależy od okoliczności konkretnej sprawy, w tym zwłaszcza od rodzaju i zakresu czynności, które wykonywał oraz oceny czy ich podjęcie było konieczne i niezbędne dla utrzymania prowadzonej przez nią działalności.

Apelujący w uzasadnieniu swojego stanowiska wprawdzie wskazuje, że podpisywanie przez niego faktur w czasie korzystania z zasiłku chorobowego (z uwagi na ilość transakcji dokonywanych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej) miało charakter incydentalny i było niejako wymuszone z uwagi na obowiązującą w obrocie handlowym praktykę uzyskiwania podpisu kupującego na fakturze celem ułatwienia dochodzenia należności na drodze postępowania sądowego, to jednak, w świetle prawidłowo ustalonego przez Sąd I Instancji stanu faktycznego, nie jest możliwym uznanie podniesionej argumentacji za zasadną. Przeciwnie w każdym z okresów prowadzonej działalności wnioskodawca podpisywał faktury, zdarzało się że więcej niż jedną dziennie. Wnioskodawca podpisywał nie tylko faktury z odroczonym terminem płatności, ale także płatne gotówką. Okoliczności te nie pozwalają stwierdzić, że aktywność zawodowa wnioskodawcy była sporadyczna i wymuszona okolicznościami.

Jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy, obowiązujące przepisy nie obligują tak sprzedawców, jak i nabywców towarów i usług, do podpisywania faktur VAT. Ponadto zdaniem Sądu Okręgowego, nawet gdyby przyjąć argumentację wnioskodawcy co do konieczności podpisywania faktur za zasadną, to w okresach swojej zdolności do pracy wnioskodawca nie podejmował żadnych działań (choćby poprzez ustanowienia pełnomocnika do podpisywania faktur), które miałyby zabezpieczyć interesy prowadzonej przez niego działalności gospodarczej na wypadek zaistnienia u niego niezdolności do pracy. Nie można zatem przyjąć, że złożenie podpisu na fakturach miało po stronie ubezpieczonego charakter wymuszony, a zważywszy na ilość faktur, z całą pewnością jego działania nie miały również charakteru incydentalnego. Co również istotne, z ustaleń dokonanych przez Sąd I Instancji wynika, iż nie była to jedyna forma aktywności J. B. jaką wykonywał w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, gdyż oprócz podpisywania faktur, wnioskodawca sprawował stały nadzór nad prowadzoną działalnością i nad zatrudnianym pracownikiem, co przejawiało się w tym, że podpisując faktury schodził do sklepu i „sprawdzał czy wszystko jest w porządku”. Z tych też względów wbrew twierdzeniom apelacji uznać należało, iż wnioskodawca pracę zarobkową w spornym okresie aktywnie wykonywał. Wykonywanie zaś pracy zarobkowej w okresie orzeczonej niezdolności do pracy powoduje utratę prawa do zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia (art.17 ust.1 ww. ustawy).

Należy także wskazać, iż celem zasiłku chorobowego jest kompensata utraconego przez ubezpieczonego dochodu wskutek wystąpienia u niego czasowej, przejściowej niezdolności do zarobkowania. Nie jest nim natomiast uzyskanie, dodatkowej korzyści obok wynagrodzenia, dlatego zasiłek chorobowy wypłacany jest nie obok, ale

zamiast wynagrodzenia. Nadzorując funkcjonowanie firmy oraz podpisując liczne faktury, wnioskodawca podejmował czynności wskazujące w istocie na jego zdolność do zarobkowania i gwarantujące mu pośrednio osiągnięcie zarobku.

Zgodnie z art.66 ust.2 i 3 ww. ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, jeżeli świadczenie zostało pobrane nienależnie z winy ubezpieczonego lub wskutek okoliczności, o których mowa w art.15-17 i art.59 ust.6 i 7, wypłacone kwoty podlegają potrąceniu z należnych ubezpieczonemu zasiłków bieżących oraz z innych świadczeń z ubezpieczeń społecznych lub ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w sprawie zwrotu bezpodstawnie pobranych zasiłków stanowi tytuł wykonawczy w postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Zgodnie z art. 84 ust. 1, 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz.963 z późn. zm.) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11. Za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się: świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania, świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Na gruncie rozpoznawanej sprawy wobec wykonywania przez ubezpieczonego w okresie orzeczonej niezdolności do pracy, pracy zarobkowej, zasiłek chorobowy za sporny okres zostało pobrane przez wnioskodawcę w sposób nienależny. Z tych też względów żądanie zwrotu wskazanych świadczeń zaskarżoną decyzją organu rentowego uznać należało za zasadne.

W odniesieniu do podniesionego przez apelującego zarzutu naruszenia art.233 k.p.c. wskazać należy, że w myśl art. 233 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Oznacza to, że wszystkie ustalone w toku postępowania fakty powinny być brane pod uwagę przy ocenie dowodów, a tok rozumowania sądu powinien znaleźć odzwierciedlenie w pisemnych motywach wyroku. Przepis ten daje wyraz obowiązywaniu zasady swobodnej oceny dowodów. Swobodna ocena dowodów odnosi się do wyboru określonych środków dowodowych i do sposobu ich przeprowadzenia. Mają być one ocenione konkretnie i w związku z całym zebrany materiał dowodowy. Ramy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego.

Sąd może oprzeć swe przekonanie jedynie na dowodach prawidłowo przeprowadzonych, a ocena dowodów musi być dokonana na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Sąd musi ocenić wszystkie przeprowadzone dowody oraz uwzględnić wszelkie towarzyszące im okoliczności, które mogą mieć znaczenie dla oceny mocy i wiarygodności tych dowodów. Sąd zobowiązany jest przeprowadzić selekcję dowodów, wybierając te, na których się oparł i ewentualnie odrzucić inne, którym odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

W ocenie Sądu Okręgowego dokonana przez Sąd Rejonowy ocena zgromadzonego w postępowaniu materiału dowodowego jest – wbrew twierdzeniom apelującego – prawidłowa. Zarzuty skarżącego sprowadzają się zaś w zasadzie do polemiki ze stanowiskiem Sądu i interpretacją dowodów dokonaną przez ten Sąd i jako takie nie mogą się ostać. Apelujący, bowiem przeciwstawia ocenie dokonanej przez Sąd pierwszej instancji wyłącznie własny pogląd na sprawę.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, jako bezzasadną.

(S.B.)

SSO Iwona Matyjas SSO Agnieszka Gocek SSO Jacek Chrostek